

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. gruodžio 4 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2020/0345(COD)

13709/20
ADD 3

ECODEX 2
EJUSTICE 103
JUSTCIV 147
JAI 1070
COPEN 368
DROIPEN 117
IXIM 132
DATAPROTECT 146

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2020 m. gruodžio 3 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2020) 542 final
Dalykas:	KOMISIJS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl ryšių palaikymo per tarpvalstybinius civilinius ir baudžiamuosius procesus kompiuterinės sistemos (sistemos e. CODEX), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1726

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2020) 542 final.

Priedama: SWD(2020) 542 final

Briuselis, 2020 12 02
SWD(2020) 542 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

**dėl ryšių palaikymo per tarpvalstybinius civilinius ir baudžiamuosius procesus
kompiuterinės sistemos (sistemos e. CODEX), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas
(ES) 2018/1726**

{COM(2020) 712 final} - {SEC(2020) 408 final} - {SWD(2020) 541 final}

Santraukos lentelė
Ryšių palaikymo per tarpvalstybinius civilinius ir baudžiamuosius procesus kompiuterinės sistemos (Ryšių palaikymo e. teisingumo srityje keičiantis duomenimis internetu sistemos e. CODEX) poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama?
Sistema e. CODEX yra IT sistema, skirta tarpvalstybiniam teisminiam bendradarbiavimui; šia sistema padedama naudotojams – teisminėms institucijoms, teisės specialistams arba piliečiams – saugiai siųsti ir gauti dokumentus, teisines formas, įrodymus arba kitą informaciją. Sistemą e. CODEX 2010–2016 m. išplėtojo konsorciumas, kurį sudarė 21 ES valstybė narė ir kuris buvo finansuojamas ES lėšomis pagal Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos IRT politikos rėmimo programą. Valstybės narės sistemą tokioms procedūroms, kaip Europos mokėjimo įsakymas arba Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra, naudoja savanoriškai. Dabar, siekiant užtikrinti sistemos techninę priežiūrą, tolesnį plėtojimą ir būsimą pritaikymą kitoms teisminėms procedūroms, reikėtų rasti sprendimą, kuriuo būtų užtikrintas tinkamas finansavimas ir tvarumas. Tai taip pat būtina sąlyga, kad sistemą imtų naudoti valstybės narės, kurios anksčiau jos nenaudojo. Komisija jau rengia Skaitmeninio keitimosi e. įrodymais sistemą (eEDES); sistema e. CODEX šiuo atveju naudojama kaip ryšių kanalas. Tikimasi, kad valstybės narės prie eEDES prisijungs iki 2021 m. Sistema e. CODEX taip pat tinkamiausias sprendimas diegiant decentralizuotą IT sistemą, atsižvelgiant į reglamentus dėl dokumentų įteikimo ir įrodymų rinkimo. Neužtikrinus tvaraus sistemos e. CODEX valdymo, gali kilti pavojus šiam darbui, taip pat ir visoms procedūroms, kurioms ši sistema jau naudojama vykdant bandomąjį projektą.
Ko siekiama šia iniciatyva?
Bendras tikslas yra skatinti veiksmingą bendros laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės veikimą užtikrinant optimalų teisminių procedūrų naudojimą. Bendra ryšių palaikymo internetu sistema, specialiai sukurta teisminėms institucijoms, labai svarbi, kad šis tikslas būtų pasiektas. Konkrečiau iniciatyva siekiama užkirsti kelią tarpvalstybinių ryšių neveiksmingumui, užtikrinant tvarią sistemos e. CODEX techninę priežiūrą, taip pat padidinti veiksmingumą, užtikrinant platesnį e. CODEX sistemos naudojimą.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?
Saugaus keitimosi tarpvalstybine informacija per teismo procesus mechanizmą geriausia užtikrinti ES lygmeniu, nes reikia visuotinai priimtino sprendimo. Nesiimant ES veiksmų kyla rizika, kad valstybės narės savarankiškai plėtos savo nacionalines sistemas, o tai gali nulemti nepakankamą sistemų sąveikumą. Nors techninei priežiūrai ES lygmeniu būtinos sąnaudos, tai vienintelis būdas pasiekti, kad teisminių institucijų tarpvalstybinių ryšių sistema būtų sąveiki.

B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvaistytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?
Buvo apsvaistytos kelios teisėkūros ir ne teisėkūros galimybės. Kelios galimybės atmestos ankstyvuju etapu: steigti atskirą teisės subjektą buvo atsisakyta dėl to, kad tai būtų neproporcinga atsižvelgiant į ribotas užduotis, suteiktinas tokiame subjekte. Galimybės naudoti arba plėtoti alternatyvią sistemą taip pat atsisakyta, pirmiausia dėl to, kad dabartinis sistemos e. CODEX sprendimas pasiteisino kaip efektyvus ir veiksmingas procedūroms, kurioms sistema jau naudojama, ir pagrįsta tikėtis, kad bus gauta gražos iš 24 mln. EUR, investuotų į sistemos e. CODEX kūrimą. Be to, pasirinkus komercinį sprendimą kiltų klausimų dėl duomenų, kuriais keičiamasi, ilgalaikio tvaramo, konfidencialumo ir vientisumo, nes sprendimo savininkas teoriškai galėtų turėti prieigą prie duomenų, perduodamų naudojantis ta sistema. Galimybė sistemą e. CODEX perduoti valstybei narei arba valstybių narių konsorciui negalėjo būti svarstoma, nes valstybės narės jau aiškiai atmetė šią galimybę. Kaip matyti iš kelių Tarybos išvadų, pirmenybę jos teikia tam, kad tolesnę plėtojamąją sistemos e. CODEX techninę priežiūrą užtikrintų agentūra eu-LISA.

Šiomis sąlygomis pagal atskaitos scenarijų (t. y. kad nebūtų teikiama jokia nuolatinė techninė priežiūra ir sistema e. CODEX nustotų veikti) buvo vertintos dvi galimybės. Vertinant šias galimybes, galimybė sistema e. CODEX perduoti agentūrai laikyta tinkamiausia. Alternatyvi galimybė, kai sistemos e. CODEX techninę priežiūrą užtikrina Komisija, laikyta mažiau tinkama, nes būtų sunkiau užtikrinti valstybių narių dalyvavimą valdant sistemą, o tai valstybėms narėms atrodytų svarbu siekiant užtikrinti teisminių institucijų nepriklausomumą. Agentūra taip pat galėtų būti lankstesnis sprendimas, teikiantis galimybių geriau atsižvelgti į suinteresuotųjų subjektų atsiliepimus. Iš esamų agentūrų Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA) yra vienintelė, turinti tinkamos tokios didelės apimties IT sistemų valdymo patirties, todėl jai turėtų būti skirta užduotis valdyti sistemą e. CODEX. Kad būtų galima patvirtinti sistemos e. CODEX teisinį pagrindą ir užtikrinti tinkamą perdavimo procesą, dabartinis valstybių narių konsorciumas arba naujas subjektas turėtų tęsti sistemos e. CODEX techninę priežiūrą 2021–2023 m.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Valstybės narės labai palaiko sistemos e. CODEX perdavimą agentūrai ir mano, kad agentūra eu-LISA yra tinkamiausia (naujausios Tarybos išvados, patvirtintos Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos 2020 m. spalio mėn. posėdyje).

Suinteresuotieji subjektai, atstovaujantys Europos pagrindinėms teisės specialistų profesinėms organizacijoms, taip pat pareiškė palaikantys nuolatinį su sistema e. CODEX susijusį sprendimą. Keli suinteresuotieji subjektai, reaguodami į įžanginį poveikio vertinimą, laikosi nuomonės, kad agentūra eu-LISA yra tinkamiausias subjektas sistemai valdyti.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Sistema e. CODEX, kaip viena iš svarbiausių IT sistemų, naudojama skaitmeninant teismo bendradarbiavimo sritį, leis supaprastinti ir paspartinti tarpvalstybines teismines procedūras. Sistema e. CODEX leis padidinti tarpvalstybinių procesų veiksmingumą ir atitinkamai pagerinti bendrosios skaitmeninės rinkos veikimą. Sistemos e. CODEX naudojimas turėtų teigiamą poveikį kovai su tarpvalstybiniu nusikalstamumu, nes būtų palengvintas teisminių institucijų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose. Dėl procedūrų skaitmeninimo galėtų padidėti ir nacionalinių teismų veiksmingumas.

ES reguliavimo agentūra, tokia kaip eu-LISA, turės pajėgumų užtikrinti sistemos e. CODEX ilgalaikę techninę priežiūrą. Agentūra gebės patvirtinti valdymo procedūras ir galės greitai prisitaikyti prie poreikių, kylančių skirtingose bendruomenėse, įskaitant valstybes nares ir sistemos e. CODEX naudotojus.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Užduočių, dabar vykdomų valstybių narių e. CODEX konsorciumo, perėmimui prireiks ES biudžeto lėšų. Bendros 2022–2027 m. išlaidos yra 9,667 mln. EUR (vidutinės metinės išlaidos yra 1,611 mln. EUR). Išlaidos apima papildomus žmogiškuosius išteklius, reikalingus veiklai, kurią vykdys eu-LISA ir Komisija. Agentūroje eu-LISA vidaus žmogiškųjų išteklių samdymas bus pradėtas jau 2022 m. rugsėjo 1 d. – bus priimti du sutartininkai. Nuo 2023 m. sausio 1 d. eu-LISA turėtų turėti iš viso 2 laikinuosius darbuotojus ir 3 sutartininkus; taip bus užtikrintas pagrindinių su e. CODEX susijusių funkcijų vykdymas. Papildomai turės dalyvauti Komisija (Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas); ji turės užtikrinti eu-LISA veiklos politikos aspektų valdymą, stebėti Agentūrą ir pagal šio reglamento įgaliojimus rengti būtinus įgyvendinimo aktus. Į biudžetą nuo 2022 m. bus įtraukta viena papildoma statutinė pareigybė.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?

Teisminių procedūrų skaitmeninimas, kurį padės užtikrinti sistema e. CODEX, MVĮ ir labai mažoms įmonėms bus naudingas. Galimybė teikti ieškinius teismams internetu, pavyzdžiui, teikiant prašymus dėl Europos mokėjimo įsakymų arba ieškinius, taikant Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, padės sumažinti pašto išlaidas ir sutaupyti dėl to, kad procedūros bus veiksmingesnės ir trumpesnės. Įgyvendinus sistemą e. CODEX, MVĮ (arba kiti veiklos vykdytojai) nepatirs jokių papildomų išlaidų.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Galima tikėtis teigiamo poveikio nacionalinių teisminių institucijų galimybei bendradarbiauti su kolegomis iš kitų valstybių narių. Pavyzdžiui, sistema e. CODEX gali padėti lengviau užtikrinti, kad užsienyje gyvenantys asmenys

sumokėtų nesumokėtas baudas už eismo taisyklių pažeidimus.

Sistemai e. CODEX įdiegti ir naudoti prireiks išlaidų tose valstybėse narėse, kurios sistemos dar nenaudojo. Tos išlaidos neturėtų būti didesnės nei 80–100 asmens darbo dienų vienam diegimo projektui.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis? Ne daugiau kaip 6 eilutės

Dar platesnis tokios IT sistemos, kaip e. CODEX, naudojimas teisinėms procedūroms galėtų padėti sutaupyti gamtos išteklių, nes būtų naudojama mažiau popieriaus. Teigiamą poveikį aplinkai galėtų turėti ir tai, kad reikės mažiau transporto paslaugų pašto siuntų pristatymui. Taip pat tikimasi išorinio poveikio – nacionalinės administracijos būtų skatinamos imtis skaitmeninimo, nes sistema e. CODEX galėtų būti naudojama ir šalies viduje, ne tik tarpvalstybinėms byloms.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma? Ne daugiau kaip 4 eilutės

Praėjus trejiems metams nuo sistemos e. CODEX perdavimo agentūrai eu-LISA ir vėliau kas ketverius metus Komisija vertins sprendimo veiksmingumo mastą. Remdamasi šiuo įvertinimu Komisija spręs dėl tolesnių veiksmų.